

Název knihy - vzejde z diskuse

1. Kapitola o demokracii

1.1 Úvod

Volnost, rovnost a bratrství – a kam se tyto hodnoty v čase posunuly.

1.2. Realita v USA

Období do konce sedmdesátých let x posledních čtyřicet let vývoje v USA

1.3. Problémy západního světa s demokracií

Problémy „západního světa“

1.4. Ekonomická demokracie

Ekonomická demokracie jako alternativní ekonomická struktura, která „pomáhá upevňovat občanskou rovnost a demokracii redukováním nerovností, pocházejících z vlastnictví a řízení firem v systému, který dnes provozuje korporátní kapitalismus“.

Klíčová otázka zaměstnanosti

Rozvoj občanské společnosti

1.5. Občanská společnost

Idea samosprávné občanské společnosti - dobrovolná občanská sdružení by mohla opět navrátit demokracii její pravé místo ve společnosti

1.5.1. Historický exkurs

Sociální ekonomika a její institucionalizace v EU

Sociální kapitál

1.5.2. Podmínky úspěšného fungování

Spolupráce podnikajících občanských sdružení a podobných podniků s místní samosprávou

1.5.3. Formy a nástroje ekonomické demokracie a doprovodné jevy

1.5.3.1 Družstva

1.5.3.2. ESOP

1.5.3.3. Občiny (*společné veřejné prostory*)

1.5.3.4. Rozměr veřejného sektoru

(veřejné podniky na úrovni obce, obecní vlastnictví, byznys týkající se životního prostředí aj.)

1.5.3.5. Společnosti pro komunitní rozvoj

(neziskové organizace v komunitě, jejichž cílem je ukotvit kapitál v lokalitě cestou rozvoje přístupného bydlení, rozvoje místních podniků a nákupních center)

1.5.3.6. Komunitní finanční instituce

(ziskové i neziskové finanční instituce včetně bank určených pro rozvoj komunity)

1.5.3.7. Komunitní pozemkové trusty

(neziskové organizace komunity, které kupují ve jménu komunity půdu a drží ji)

1.5.3.8. Globalizace

Rozdílný vliv globalizace na rozvinuté a méně rozvinuté země

1.6. Demokracie v praxi

Demokracie nejsou jen svobodné volby. Základem je fungování malých skupin – až z těch se mohou postupně skládat demokraticky jednající velké celky. I demokratické chování však má své limity.

2. Alternativní filosofie vývoje demokratické společnosti

2.1. Úvod

Pohltní kapitalismus sám sebe? Bude navždy a pro všechny dost práce, nebo nastane historický přelom, kdy přestane fungovat směny hodnot? Jak velkou roli hraje individualismus? Je řešením změna systému výchovy směrem k větší pospolitosti s komunitou?

2.2. Představitelé alternativních směrů

Abell, Hilary (2003 - 2011 výkonná ředitelka Ženského hnutí za ekonomickou jistotu /WAGES/, účinná při zakládání družstev ve vlastnictví zaměstnanců v nízkopříjmových komunitách)

Alperovitz, Gar (*1936, profesor politické ekonomie na Marylandské univerzitě, zakladatel Democracy Collaborative, původce ideje PARECONu - Participativní ekonomiky)

Boik John C. (stavební inženýr, lékař, statistik, aplikující zákonitosti těchto oborů na ekonomiku a společnost)

Budd, Christopher Houghton – výklad díla **R. Stainera** (1861 – 1925)

Corbin, Jeremy (*1949, nový předseda britské opoziční Labour Party)

Fortuner, Renaud (francouzský přírodovědec)

Hirst, Paul Quentin, anglický sociolog (1946 – 2003), profesor sociální teorie na Birkbeck, University of London

Kelly, Majorie (zakladatelka a bývalá majitelka časopisu Business Ethic, nyní poradenství v oblasti strategie vlastnických vztahů)

Korten, David C. (*1937, působil na Harvardské univerzitě, žil v Asii, od 1992 se výhradně věnuje občanským alternativním iniciativám)

Krtashivananda, Acharya a Maheshvarananda, Dada (představitelé filosofického směru PROUT)

Malleson, Tom (výzkumný pracovník na York University v Kanadě, specializuje se na politickou ekonomii)

Raskiewicz, Scott J. (původně dělník na farmě a v továrně, později práce v sociálních službách a jako středoškolský učitel, následně ředitel Koalice pro ekonomickou demokracii (Coalition for Economic Democracy))

Rosen R.A. a Schweickart, David (první - původem fyzik, nyní zástupce ředitele a zakládající člen Tellus Institute, Boston, USA, zabývajícího se vizemi a modely budoucnosti; druhý (*1942) je profesor filosofie na Loyola University of Chicago, USA)

Schweickart, David (profesor filosofie na Loyola University of Chicago, USA, přední osobnost v oblasti a propagátor myšlenky ekonomické demokracie na bázi materialistického /marxistického/ přístupu k otázkám vývoje společenských systémů)

Švihlíková, Ilona (*1977, česká ekonomka, poslední kniha Přelom)

Vaněk, Jaroslav (česko-americký ekonom, *1930, emeritní profesor národního hospodářství na Cornellově univerzitě v Ithace, stát New York, USA)

Wolf, Robert (*1933, americký politolog a emeritní profesor University of Massachusetts Amherst, USA)

Zelený, Milan (* 1942, česko-americký ekonom, autor řady odborných publikací, působící na několika zahraničních vysokých školách, emeritní profesor americké Fordham University v New Yorku)

3. Ekonomická demokracie dnes ve světě

3.1. Družstva

3.1.1. Jak v Mondragonu dnes

3.1.2. Farmářská družstva v Dánsku a v Itálii (Trentino),

3.1.3. Systém Raiffeisen v Rakousku a svépomocné kasy v Polsku (*Zófia Chyra-Rolicz*)

3.1.4. Družstvo typu workers' cooperative ve Švédsku (Götteborg)

3.1.5. Družstva se sociálním a ekologickým zaměřením (Švýcarsko, Japonsko, Itálie)

3.1.6. Zemědělská družstva v Jižní Africe

3.2. Jiné formy ekonomické demokracie na úrovni podniků

3.2.1. Akciové spoluvlastnictví

3.2.1.1. USA

3.2.1.2. Poslední vývoj v Evropě

(EFES, AGP)

3.2.1.3. Informace o stavu zaměstnanecké participace

3.2.1.4. Podpora zaměstnanecké participace ze strany EU

3.2.1.5 Akční plán pro podporu Zaměstnanecké participace

3.2.1.6 Předpokládaný vývoj ZP v roce 2015

3.2.1.7 Podpora ZP v Německu

3.3. Komunitní formy ekonomické demokracie

3.3.1. Izraelské KIBUCY

3.3.2. Komunitní formy ekonomické demokracie v USA

3.3.2.1. Obecná východiska

3.3.2.2. USA dnes

3.4. Příklady státních pokusů o ekonomickou demokracii

3.4.1. Jižní Amerika

3.4.1.1. Úvod

3.4.1.2. Sociální ekonomika ve Venezuele – mezi snahou a možnostmi

3.4.1.3. Ekvádor a Bolívie

3.4.1.4. Argentina

3.4.2. Ostatní svět

3.4.2.1. Jugoslávie po roce 1989

3.4.2.2. Vietnam

3.4.2.3. Řecko – zoufalý pokus

3.5. Významné atributy ekonomické demokracie v současnosti

3.5.1. Ekonomie všeobecného blaha za pomoci sociální (lokální) měny

3.5.2. Participativní plánování

- 3.5.2.1. Demokratické plánování obecně
- 3.5.2.2. Fenomén participativního plánování
- 3.5.3. Nepodmíněný základní příjem

4. Aplikace některých prvků ekonomické demokracie v Česku

4.1. Družstevní hnutí a vzájemně podpůrné fondy na území ČR (*svépomoc, vzájemná podpora a zasíťování jako konkurenční výhoda na trhu - formy, instituce, financování*)

4.1.1. Kooperativní a svépomocná ekonomická demokracie

4.1.1.1. Družstevní hnutí v „klasickém“ období

4.1.1.2. Družstva jako nástroj plánované ekonomiky

4.1.1.3. Současná družstva mezi trhem a státem

4.1.2. Družstva a veřejné politiky – sociální družstvo a sociální podnik

4.1.3. Další formy svépomocné kooperace - vzájemně podpůrné fondy a spolky

4.2. Jiné směry ekonomické demokracie

4.2.1. Úvod

KSLP je zřejmě jedinou organizací, která se věnovala a věnuje soustavnému monitorování možného uplatnění demokratických prvků v ekonomice za posledních 25 let. Výběr z jeho aktivit a poznání:

4.2.2. Celostátní úroveň

4.2.2.1. Alternativní návrh řešení problému odstátnění a privatizace v ČSFR (1991)

Návrh KSLP jako reakce na byrokratickou formu připravované privatizace na začátku 90. let, prosazoval (s pomocí české vlády) koncepci demokratického způsobu privatizace cestou rozvoje ekonomické demokracie.

Vyhrála však jiná, převážně „standardní“ varianta – malá a velká privatizace, kupónová privatizace, restituce.

4.2.2.2. Klíč k řešení nezaměstnanosti

V očekávání masového propouštění připravil KSLP pro Národohospodářskou komisi ČSSD návrh na řešení, jejichž realizací by se předcházelo vzniku nepříznivých sociálních důsledků transformační krize, a to podporou přímo zaměstnanců ohrožených nezaměstnaností ještě ve fázi jejich nejsnadnější záchrany.

Ani tento záměr se nepodařilo uplatnit, nezískal potřebnou politickou podporu. Preference získaly daňové pobídky cizím investorům.

4.2.3. Regionální úroveň

4.2.3.1. Projekt Šluknovsko

Po vypuknutí demonstrací ve Šluknově proti místní cikánské komunitě uplatňoval Klub svůj příspěvek „Proč by bylo zajímavé aplikovat družstevní ideu na cikánské skupiny?“

4.2.4. Podniková úroveň

4.2.4.1. Praktické zkušenosti z počátků kupónové privatizace

4.2.4.1.1. Čtyři roky samosprávného podnikání – příklad z praxe

(zkušenosti zakládajícího člena KSLP, který se pokoušel uspět v privatizaci vytvořením samosprávného podniku)

4.2.4.1.2. Některé prvky ekonomické demokracie, využitelné při krizovém řízení podniku

(relativně úspěšné uplatnění určitých prvků demokratického řízení v podniku v beznadějně situaci na počátku privatizace).

4.2.4.1.3. Pokusy o tvorbu samosprávného podniku z iniciativy investičního (privatizačního) fondu (Horšovský Týn, Holešovice)

5. Sociologické limity družstevní ekonomiky

5.1. Úvod

- demokracie se zastavila před branami podniků
- limity družstev

5.2. Okupační stávky a družstva zaměstnanců – poučení z let 70. a 80.

5.3. Praktické zkušenosti

- demokratické rozhodování na příkladu spotřebního družstva

5.4. Biologická podstata

- člověk jako biologický druh a jeho chování

5.5. Demokratické instituce jako právnické osoby

5.6. Paretovo pravidlo

Paretovo pravidlo (je známé také jako Pravidlo 80/20) platí i v aktivitě jednotlivců v zaměstnaneckém vztahu

5.7. Kombinovaný model

Vůdcovský princip x ekonomická demokracie s principem jeden člen - jeden hlas